

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

An mulieres maritare possint facere testamentum

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymundi

Res aliqua .i. viro tradicere
Remuna res proprias inhibente viro moritura

.i. testamētū facere s^c bonis scz viro
Ecclēsijs legare potest. communibus illo

.i. tradicētes mult assignet scz vestes
Defendente. nihil. vestes quibus vitur be sunt
 scz q̄s p̄p̄ijs laboribz acq̄siuit

Res proprie. vel si nummos habet hec speciales
 .i. p̄sentēte s^c de rebz cōibz

Permittente viro poterit dare femina quid vult
 bonis .i. tradicentibz

Vir de mobilibus. pueris obstantibus atqz
 .i. vxore sua testamētū facere .i. disposit^o ad mortē

Conuge. legare poterit pro se moriturus
 .i. infirm^o scz scā cruce. ex̄ns nō valet

Eger signatus et diues si nequit ire
 .i. scē terre

Ad terram sanctam cuius signum tenet in se
 .i. pueris tradicentibz scz pecunie

Inuitis pueris poterit transmittere summam
 summā .i. in p̄p̄ia p̄sona

Quam deportaret si personaliter iret
 an̄q̄ summā dirigat .i. in vtilitatē

Si moritur. terre sancte vertatur in vsum.

Caplin aliud. in q̄ auctor vult determinare de testamentis. Et trahunt
 ex tali caplo tria documēta. Quoz p̄mū tale est. q̄ femina nō p̄ assignare
 testamētū viro tradicere. nisi haberet p̄p̄ias res vel p̄p̄ios nummos.
 Subdit scdm documētū dicens. q̄ vir p̄ assignare testamētū muliere
 tradicere z etiā pueris. Et solū est vey. de rebz mobilibz. qz si vellet lega
 re domū totā tūc mulier p̄ reuocare. Deinde subdit terciū documētū
 dicens. si aliq̄s fecisset vota ad loca sanctorz z incideret in infirmitatē ma
 gnā. ita q̄ viam nō possit attingere. tūc totā summā p̄ mittere quā p̄sona
 liter potuisset illuc p̄sumpsisse. Et si p̄us moreret anteq̄ illā summā illac
 destinaret. tunc illa summa debet verti in vsum pietatis

Primo notandū. quid sit testamētū. vnde testamētū sic describit.
 Testamētū est nostre volūtaris in his que post mortē fieri volumus ex
 pressio. Et d̄r notanter (post mortem) quia si fieret ante mortem. tunc nō
 diceretur testamētum sed magis legatum

Secūdo nota. q̄ testamētū fit duobz modis. Primo in scripto z corā
 idoneis testibz. In scripto qm̄ eligitur exequutor. z ad hoc vocatur testes
 idonei. z scribit carta sub sigillo cū signo publico. Secūdo testamētū fit. qm̄
 vocant testes testes idonei z exequutor exigitur idoneus sine carta

Tercio notandū. littera d̄r. q̄ mulieres maritate nō possunt face

re testamentū de rebz p̄muniſbz abſqz p̄ſenſu v̄ri. Pro illo eſt ſciendum. q̄ res ſunt in duplici diſtictā. qz quedā ſunt res mulieribz appropriate. vt ſunt eaz. veſtimenta z pep̄la capitiſ. Alie ſunt res viro appropriate. Et alie ſūt res v̄triſqz appropriate. Et de p̄miſ mulier p̄t legare viro p̄tradicente. et hoc d̄z fieri cū moderatōe ne vir grauel in onere matrimoniali

¶ Quarto notāndū. ſi aliquiſ decubens prompte perderet loquedam. z ſi testamentū libenter assignaret z propter carentiā loquēle nō potest diceſ re ſeu expr̄mere. ſed ille decubens ſciens ſcribere ſcriberet intentum teſtaſ menti. tunc ibi dubitatur. v̄trum hoc testamentum tenet. vel non. Ibi reſpondent doctores iuris q̄ ſic. ſcilicet tale testamentum eſt legatum ſag tenet ad tantum. acſi vocetenuſ expreſſiſſet. quia per ſola ſigna homo poſ teſt legare testamentum ſuum.

¶ Quinto eſt notandū. ſi aliq̄ſ ſacerdos decederet. tunc ibi dubitaſ qd de rebz ſuis eſſet agendū. Reſpondetur ſub triplici diſtictōe. vel ergo ille ſacerdos haberet bona eccleſiaſtica tm̄. vel bona matrimonialia tm̄. vel illa bona ſunt ſimul mixta. Si p̄mo modo. tunc ſacerdos de iſtiſ rebz nō potest facere testamentum. quia bona eccleſiaſtica ſuccedūt ſoſ lum eccleſie z ſucceſſoribz eius. Si ſecūdo modo tunc ſacerdos de eiſ licite potest facere testamentū. z etiam de iſtiſ que p̄p̄iſ laboribz acquiſiuit. Si aut̄ illa bona ſunt mixta tunc debent diuidi. ita q̄ p̄ma pars illuſ de bet venire ad v̄tilitatem epiſcopi. ſcda pars ad v̄tilitatem eccleſie. tertia p̄ſ ad v̄tilitatem pauperum. quarta pars ad v̄tilitatem ſuozum amicoz. Et nō debent illa bona dari ad manus amicoz. quia alſ iniuſte procederēt cir ea iſta bona ea retinendo. ſic q̄ nō verterentur partim in v̄ſum eccleſie. et partim in ſubſidium pauperum. modo ſi hoc fieret tunc graue peccatū cōſ mitteretur. z omnes prelati potentes huic crimini reſiſtere z nō reſiſtunt ſunt rei in tali crimine. ergo bona ſacerdotum v̄triſqz ſm̄ illam iuſticiam in quatuoz partes debent diuidi. vt predictum eſt.

¶ Ultimo notandum eſt. dubitatur. v̄trum vſurarius manifeſtus poſ teſt facere testamentum. Ibi reſpondent doctores q̄ non. niſi iſpe vſurariuſ ſat̄iſ faciat p̄iurſ de vſuris. vel q̄ ad minus cautionem ſufficientem preſter de ſat̄iſ factōe z vſuris.

ſ̄ vir .i. duas vxores

.i. talis hō

Qui binas duxit mulieres bigamus hic eſt

talis hō ſic dicit̄

.i. ad ordinē ſacerdotiſ

Bigamus admitti non debet in ordine ſacro

ſ̄ puellā .i. matrimonialit̄ incorrupta

Corruptam ſi duxiſti pro virgine. non te

.i. iſte

.i. remoueat

Error hic excuſat. quin pellat ab ordine ſacro

.i. an̄ m̄rimonii p̄gnouiſti m̄rimonialit̄

Quam defloraiſti ſi duxiſti minus obſtat

.i. legitime duxiſti p̄ verba de futuro

Si deſponſaiſti binas et noueris vnam